

Informatiefolder voor spermadonoren

Inleiding

In deze folder vindt u allerlei informatie over de spermabank en het donerschap. De folder kan u helpen om een weloverwogen keuze te maken om spermadonor te worden bij Nij Barrahûs.

Wat is een spermadonorbank?

Bij een spermabank wordt sperma van gezonde spermadonoren ingevroren. Nadat het sperma is geproduceerd wordt het verdund met een speciaal invriesmedium, in rietjes gedaan, ingevroren en bewaard in vloeibare stikstof. Nadat gebleken is dat het sperma geen kiemen van seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA's) bevat, kunnen de rietjes worden gebruikt voor kunstmatige inseminatie (KID= Kunstmatige Inseminatie met Donorzaad) of IVF/ICSI bij vrouwen of paren met een (langdurig) onvervulde kinderwens.

De volgende vrouwen komen in aanmerking voor een behandeling met donorsperma:

- Vrouwen van wie de man geen, onvoldoende of afwijkende zaadcellen heeft in zijn sperma;
- Vrouwen van wie de man een overdraagbare (erfelijke) ziekte heeft of bij zich draagt;
- Lesbische en alleenstaande vrouwen

Wat zijn de voorwaarden om spermadonor te worden?

Mannen die aan de volgende criteria voldoen komen in aanmerking om spermadonor te worden:

- in de leeftijd van 21 t/m 45 jaar;
- die bereid zijn één tot twee keer per maand zaad te doneren voor de duur van minimaal 1 jaar;
- die een voldoende aantal zaadcellen in hun sperma produceren en waarvan blijkt dat de zaadcellen de invries- en ontdooiprocedure goed doorstaan;
- die lichamelijk en psychisch gezond zijn;
- die naar alle waarschijnlijkheid geen drager zijn van een ernstige erfelijke ziekte;
- die akkoord gaan met het periodiek testen (screenen) op SOA's gedurende de donatieperiode (de bevindingen van deze screening kan reden zijn tot afwijzing);
- die niet al elders spermadonor zijn of zijn geweest;
- die zich bewust zijn van de consequenties van het opspoorbaar zijn voor de toekomstige kinderen;
- die zich er bewust van zijn dat het sperma van een donor voor de behandelingen van maximaal 12 vrouwen gebruikt mag worden, waarbij een vrouw meer dan 1 kind kan krijgen. De spermadonor beslist zelf voor hoeveel vrouwen zijn sperma gebruikt mag worden, dit wordt vastgelegd in het contract.

In Nederland is anonieme spermadonatie verboden. Uw privacy is met allerlei garanties omgeven, maar de verwekte kinderen hebben recht om te weten van wie zij, in biologische zin, afstammen. Voor spermadonatie zijn veel regels en wetten opgesteld, zowel nationaal als internationaal. Hierbij wordt rekening gehouden met de belangen van de donor, maar ook met die van het toekomstige kind. Ook de beroepsgroepen, de NVOG (Nederlandse Vereniging van Obstetrie en Gynaecologie) en de KLEM (de Vereniging van Klinisch Embryologen), hebben richtlijnen opgesteld voor spermadonorbanken.

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) ziet er op toe dat de wet- en regelgeving gehandhaafd wordt.

Hoe verloopt de aanmelding?

U wordt vriendelijk verzocht het aanmeldingsformulier op de website in te vullen. Na uw aanmelding krijgt u via de mail extra informatie. Na het lezen van alle informatie kunt u een afspraak maken voor een proefdonatie.

Eerste afspraak met het laboratorium

Op het afgesproken tijdstip meldt u zich aan de balie van Nij Barrahûs, waar u zich identificeert door middel van een geldig legitimatiebewijs (ID-kaart, paspoort). U wordt door de assistente naar het laboratorium gebracht. Daar krijgt u van een van onze analisten een semenpotje.

U wordt verzocht sperma te produceren in een daarvoor bestemde kamer. Voor het spermaonderzoek is het belangrijk dat u twee tot drie dagen geen zaadlozing of gemeenschap heeft gehad. Ook zal er bloed afgenomen worden en wordt u gevraagd een potje met urine te vullen. Wij zullen uw bloed en urine laten testen op de volgende infectieziekten: Hepatitis B, Hepatitis C, HIV1 en 2, Syfilis, Chlamydia en Gonorrhoeae.

Wij zullen uw sperma analyseren en als het goed genoeg is ook invriezen. De volgende werkdag wordt het dan weer ontdooid en geanalyseerd. De uitslagen daarvan worden voorgelegd aan onze embryoloog, hij/zij beoordeelt of de kwaliteit goed genoeg is voor een donatietraject. Mocht dat op het eerste gezicht niet zo zijn, dan kan het zijn dat we u nogmaals uitnodigen om nog een keer uw sperma te laten analyseren.

Als blijkt dat uw spermakwaliteit niet voldoende is om donor te worden, dan krijgt u van ons een telefonische afspraak waarin wij u ons besluit zullen toelichten. Een normale spermakwaliteit is geen garantie om donor te worden: de invloed van de invries- en ontdooiprocedure op de kwaliteit is uiteindelijk bepalend.

Als uw sperma na de eerste of tweede analyse goed bevonden is, zullen wij u uitnodigen voor een gesprek met een van onze artsen. U ontvangt van ons dan een vragenlijst (familieanamnese) en een zogenaamd donorpaspoort. Wij vragen u om deze ingevuld mee te nemen naar het gesprek met de arts.

Tweede afspraak met een arts

Tijdens het gesprek met een van onze artsen wordt de door u ingevulde vragenlijst besproken.

De onderstaande aspecten komen dan ook aan bod.

- **Uw motivatie**
Wat zijn uw beweegredenen om donor te worden?
- **Uw gezondheid**
Als er van onze kant extra vragen zijn, dan bespreken wij die met u.
Als het nodig is raadplegen wij, met uw toestemming, uw huisarts voor verdere informatie.
Als er later, na beëindiging van uw donorschap, veranderingen plaats vinden in uw gezondheid, dan verwachten wij dat u ons daar over informeert.
Ziekten, die op latere leeftijd optreden, kunnen erfelijk zijn en daardoor ook gevolgen hebben voor eventuele nakomelingen.
- **Uw karakter en uw karaktereigenschappen worden besproken** (zie onder Donorpaspoort).
- **Uw mogelijke gebruik van alcohol , drugs en medicijnen.**
- **Familieanamnese**

Elk kind krijgt van de moeder en de vader erfelijke eigenschappen. Niet alleen de goede maar ook de afwijkende. Als spermadonor mag u geen ernstige erfelijke aandoeningen hebben. De arts zal met u een uitgebreide vragenlijst doornemen.

U heeft gegevens over uw familie al in de vragenlijst vermeld. Ook deze gegevens zal de arts met u doornemen.

Mocht u al kinderen hebben, dan willen wij graag weten hoe de gezondheid van uw kinderen is. Als er op latere leeftijd bij u of in uw familie een erfelijke ziekte zich openbaart, verwachten wij van u dat u ons daarvan op de hoogte brengt.

- **Infectierisico's**

Door bacteriën en virussen in het zaad kunnen de vrouw en het eventuele kind geïnfecteerd worden. Belangrijke infecties, die door zaad overgedragen worden, zijn de zogenoemde SOA's. Daarom wordt iedere potentiële donor, door middel van bloed- en urinetesten, onderzocht op HIV, Hepatitis-B en C, Syfilis, Gonorrhoeae en Chlamydia. Deze testen worden tijdens een donatietraject meerdere keren uitgevoerd. De arts bespreekt met u de uitslagen van de testen die bij de proefdonatie zijn uitgevoerd.

- **Donorpaspoort.**

U heeft de vragenlijst die bij het donorpaspoort hoort al ingevuld. Samen met de arts en/of onze counselor (psychosociaal werker, zie verder) worden de antwoorden nog een keer doorgenomen. In het donorpaspoort worden uw interesses, hobby's, karaktereigenschappen en uiterlijke kenmerken beschreven.

Het **Donorcontract** wordt met u besproken. Dit krijgt u mee om thuis rustig door te nemen. Mocht u vragen daarover hebben dan kunt u dat bij een volgend bezoek met de arts of assistenten bespreken.

Derde afspraak met een psychosociaal werker

Donor-zijn heeft ook consequenties op lange termijn en het besluit om donor te worden moet weloverwogen zijn. Om die reden wordt u uitgenodigd voor een gesprek met onze psychosociaal werker. Zij zal dit onderwerp met u bespreken. Dit gesprek mag niet worden beschouwd als een "toelatingsexamen", maar als een handreiking om gezamenlijk de consequenties van uw beslissing door te nemen. Mocht u vragen hebben aan de psychosociaal medewerkster dan kunt u die uiteraard ook stellen.

Na dit gesprek zal zij een verslag maken voor uw dossier. Als alle formaliteiten zijn afgerond en de uitslagen van de testen bekend zijn, zal de donorcommissie (waarin alle disciplines vertegenwoordigd zijn) bespreken of wij u geschikt vinden als donor.

Als het advies positief is zullen wij contact met u opnemen voor het plannen van afspraken voor donatie. Vanaf dit moment zal alle communicatie met u via de laboratoriummedewerkers van de Donorbank lopen. Ook voor vragen kunt u gedurende het donatietraject bij hen terecht.

Belangrijk om te weten

- **Vorbereiding:**

Wij raden u aan om 2-3 dagen voordat u sperma gaat doneren, geen zaadlozing of gemeenschap te hebben. Hierdoor zou het sperma namelijk te weinig zaadcellen kunnen bevatten. Langere onthouding dan 3 dagen raden we af, want dan kan het aantal bewegende zaadcellen te laag worden.

- **Doneren:**

Het sperma moet altijd in Nij Barrahûs worden geproduceerd.

- **Aandachtspunten:**

Wij willen u erop attent maken dat het aantal zaadcellen gedurende enkele maanden lager kan zijn dan normaal. Dit gebeurt bijvoorbeeld als u ziek bent geweest en hoge of aanhoudende koorts hebt gehad. Dit dient u aan ons te melden. Ook het gebruik van bepaalde antibiotica of andere medicijnen kan van invloed zijn op de zaadproductie. Na verloop van tijd herstelt dit vanzelf (vanaf de start van het aanmaken van nieuwe zaadcellen duurt het ongeveer 3 maanden totdat deze rijp zijn en in het ejaculaat terechtkomen).

- **Vragenlijst:**

Voor elke donatie vragen wij u een korte vragenlijst in te vullen.

- **Vergoeding:**

De wet vindt dat donatie een daad is om “anderen te helpen” (altruïsme) en niet geldelijk beloond mag worden. Een onkostenvergoeding is wel toegestaan. Vanaf het moment dat uw donerschap officieel is ontvangt u na elke donatie een onkosten vergoeding.

Stoppen

Een donatietraject stopt als:

- Het benodigde aantal rietjes is bereikt;
- de donor aangeeft zelf te willen stoppen;
- de overleving van het sperma na invriezen en ontdooien toch tegenvalt;
- er bij een tussentijdse controle een SOA is aangetroffen;
- er tijdens het donatietraject een erfelijke afwijking bij u of in de familie wordt aangetroffen die mogelijk consequenties heeft voor een eventueel kind.

Wanneer u als donor zelf wilt stoppen met doneren, dan kan dat op elk gewenst moment. Wel vragen wij u om op dat moment nog een potje met urine in te leveren en 6 maanden na uw laatste donatie nog eenmaal uw bloed zodat de laatste testen kunnen worden uitgevoerd.

Het gebruik van het sperma

Het sperma dat u doneert wordt gebruikt voor het tot stand brengen van zwangerschappen bij vrouwen die in aanmerking komen voor inseminatie of IVF/ICSI. Conform het Landelijke Standpunt Spermadonatie zullen wij uw sperma gebruiken tot u de leeftijd van 56 jaar heeft bereikt. Voor een tweede of volgende kind bij dezelfde vrouw kan hiervan worden afgeweken.

Uw privacy en de Wet Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting

Op 1 juni 2004 is de Wet Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting in werking getreden. Vanaf die datum is de anonimiteit van nieuwe spermadonoren opgeheven en is het niet meer mogelijk om anoniem sperma te doneren. Deze wet zorgt ervoor dat kinderen die via kunstmatige bevruchting zijn verwekt gemakkelijker kunnen achterhalen van wie zij afstammen.

In de praktijk betekent dit dat wij drie soorten gegevens van u moeten noteren.

Dit zijn:

- Medische gegevens (over uw gezondheid, ziekten in de familie, etc.);
- Donorpaspoortgegevens, dat wil zeggen gegevens over uw uiterlijke kenmerken, karakter, hobby's, opleiding en beroep (deze gegevens kunnen niet leiden tot uw identiteit);
- Persoonsgegevens (dit zijn uw naam, geboortedatum en huidige adres).

Vervolgens geven wij deze gegevens door aan de Stichting Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting. Daar worden de gegevens in een databank bewaard. Overigens zal aan u als spermadonor nooit worden verteld welke vrouwen met gebruik van uw sperma een kind hebben gekregen. Ook kunt u nooit bij de Stichting informeren naar de kinderen die eventueel met uw sperma zijn verwekt.

De Stichting bewaart gedurende tachtig jaar de donorgegevens. Zolang het kind jonger is dan twaalf jaar, kunnen alleen zijn/haar ouders de donorpaspoortgegevens opvragen. Een donorkind van twaalf jaar of ouder kan zelf donorpaspoortgegevens opvragen bij de Stichting. Als het kind zestien jaar of ouder is, verstrekt de Stichting op verzoek de persoonsgegevens. Overigens is de Stichting verplicht het kind te begeleiden bij het vrijgeven van de donorgegevens. Voordat uw persoonsgegevens worden vrijgegeven, neemt de Stichting altijd contact met u op. Uw medische gegevens kunnen alleen worden opgevraagd door de huisarts van het kind.

Het is van belang te weten dat u als spermadonor geen ouderlijke plichten (in wettelijke zin) draagt, als een donorkind om uw gegevens vraagt. Voor meer informatie verwijzen we u naar de site van Stichting Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting: www.donorgegevens.nl en de folder “Weten van wie je afstamt”.

Tot besluit

Wij hopen dat u met deze folder voldoende informatie heeft gekregen over de donorbank van Nij Barrahûs. Mochten er nog vragen zijn, bel of mail ons dan gerust.

Donorbank Nij Barrahûs

Heerenveenseweg 99-B
8471 ZA Wolvega
Tel. 0561-610030
Email: donorbank@nijbarrahus.nl

Links:

www.donorgegevens.nl
www.wetten.overheid.nl/BWBR0013642/2019-04-02
www.donorkind.nl
www.fiom.nl